

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-3-059
Karar Sayısı : 22-47/680-290
Karar Tarihi : 13.10.2022

(Ortak Girişim)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Ümit GÖRGÜLÜ, Zeynep KUŞDEMİR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- Solas International Terminals
- Transpet Petrolcülük ve Enerji AŞ
Maslak Mah. Bilim Sok. Sun Plaza No:5A K:6
Sarıyer/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Global Terminal Hizmetleri AŞ'nin ortak kontrolünün SITMED FZCO aracılığıyla Solas International Terminals ve GTS INVESTMENTS B.V. aracılığıyla Transpet Petrolcülük ve Enerji AŞ tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 17.08.2022 tarih ve 30370 yazı ile intikal eden ve eksiklikleri 29.09.2022 tarih ve 31600 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 04.10.2022 tarihli, 2022-3-059/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Yapılan bildirimde, Global Terminal Hizmetleri AŞ'nin (Global Terminal) ortak kontrolünün SITMED FZCO (SITMED) ve GTS INVESTMENTS B.V. (GTS) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 7. maddesi uyarınca izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Taraflar Rekabet Kurulunun (Kurul) iznini takiben bildirilen işlemin kapanış tarihinden sonra Hissedarlar Sözleşmesi (HS) imzalayacaktır. Aynı zamanda taraflar GTS, TRANSPET ve SITMED 22.07.2022 tarihinde Hisse Satın Alma Sözleşmesi (HSAS) imzalamıştır. Ayrıca taraflar GTS, TRANSPET ve SITMED 19.09.2022 tarihinde Hisse Satın Alma Sözleşmesine Ek Sözleşme (HSASES) imzalamıştır.
- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrasında; "*Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Bu tür işlemlerde, işlem taraflarının her biri devralan olarak kabul edilir.*" hükmüne yer verilmiştir. Bu doğrultuda bildirimde konu olan işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi sayılabilmesi için ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması şeklinde iki unsurun birlikte sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle aşağıda öncelikle bildirim konusu işlemin, ortak kontrol şartını yerine getirip getirmediği, ardından bağımsız bir iktisadi varlık olup olmadığı incelenecektir.

- (7) İki ya da daha fazla teşebbüs ya da kişinin başka bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama imkânına sahip olması durumunda ortak kontrolden söz edilmektedir. Belirleyici etki, bir teşebbüsün stratejik karar ve eylemlerini yönlendirmeye dönük yetkiler anlamına gelmektedir. Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 50. ve devamı paragraflarında ortak kontrolün ortaya çıktığı başlıca durumlar; tarafların eşit oy hakkına sahip olması, stratejik kararların alınmasında veto haklarının bulunması ya da oy haklarının ortaklaşa kullanılması olarak açıklanmaktadır. Bu anlamda, ana şirketlerin kontrol edilen teşebbüsle ilgili önemli kararlarda (üst yönetimin atanması, bütçe, işletme planı, önemli yatırımlar gibi) mutabakata varmak zorunda olduğu hallerde ortak kontrol söz konusudur.
- (8) HS'ye göre, Yönetim Kurulu en fazla (.....) üyeden oluşacaktır. (.....) üye TRANSPET tarafından (.....) üye ise SOLAS tarafından aday gösterilecektir. (.....) TRANSPET tarafından ve (.....) ise SOLAS tarafından aday gösterilecektir. (.....), GLOBAL TERMİNAL'in işlem sonrasında SOLAS ve TRANSPET tarafından ortak kontrol edileceği sonucuna ulaşılmaktadır.
- (9) 2010/4 sayılı Tebliğ gereği incelenmesi gereken diğer husus ise GLOBAL TERMİNAL'in tam işlevselliğidir. Bu bakımdan teşebbüsün bağımsız olarak faaliyet göstermek için yeterli kaynaklara sahip olup olmadığı, ana şirketlerin belirli bir işlevi ötesinde faaliyet gösterip göstermeyeceği hususları incelenmiştir. GLOBAL TERMİNAL, pazarda bağımsız ve kalıcı olarak faaliyetlerini yürütebileceği kendi yönetimine, yeterli finans ve insan kaynağına ve maddi ve gayri-maddi varlıklara sahip olacaktır. İşlem öncesinde GLOBAL TERMİNAL, (.....) hâlihazırda pazarda faal olduğundan bu kez (.....)'ten bağımsız olarak kendi yeterli öz kaynakları ile faaliyet göstermeye devam edecektir. Ayrıca işlem öncesinde pazarda faaliyet gösteren GLOBAL TERMİNAL, işlem sonrasında da bağımsız olarak ancak bu kez ortak girişimin işi kapsamında ilgili pazarda faaliyet göstermeye devam edecektir. Dolayısıyla GLOBAL TERMİNAL'in tam işlevsellik kriterine haiz bir ortak girişim olduğu anlaşılmaktadır.
- (10) Bildirilen işlem öncesinde (.....)'in tek kontrolünde olan GLOBAL TERMİNAL, bildirim konusu işlemin tamamlanmasından sonra GLOBAL TERMİNAL'in GTS ve SITMED tarafından ortak kontrol edilecektir. Ortak kontrolün yanı sıra GLOBAL TERMİNAL'in bağımsız bir ekonomik varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek olması sebebiyle işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olduğu sonucuna varılmaktadır. Ciro bilgileri dikkate alındığında 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde belirtilen ciro eşiklerinin aşılmış olduğu ve bu sebeple bildirim konusu işlemin Kurulun iznine tabi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (11) SOLAS'ın Türkiye'de herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. SOLAS'ı nihai olarak kontrol¹ eden (.....) tarafından ortak kontrol edilen Paramount, ana odağı ham petrol, akaryakıt ve nafta ticaretini yapmaktadır. Ürünler, üretici ve rafinericilerden doğrudan tedarik edilmekte ve doğrudan nihai kullanıcıya sunulmaktadır. SOLAS'ın ait olduğu ekonomik birim, Paramount aracılığıyla Türkiye'de, Türk rafinelerine zaman zaman CRF/DES (Cost and Freight/Delivered Ex Ship) (Maliyet ve Navlun/Gemide Teslim) ham petrol satışı gerçekleştirmektedir. Paramount Türkiye'de ham petrolün depolanması ve/veya aktarılması yahut gümrükleme ve ülke içi taşımacılığı alanlarında faaliyet göstermemektedir.
- (12) Ortak girişim tarafı olan TRANSPET, Türkiye'de iki ana faaliyet yürütmektedir: (i) petrol

¹ Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, (.....) Paramount'ta %(.....) hisseye sahiptir ve bu durum, (.....)'a Paramount üzerinde (.....) sağlamaktadır.

ve petrol ürünlerinin karayolu tankerleri ile yüklenmesi, nakliyesi, boşaltımı, depolanması ve liman operasyonlarının yürütülmesini içeren taşımacılık ve (ii) petrol ve petrol ürünleri ticareti. (.....) TRANSPET'in hisselerinin tamamına sahip olan (.....) tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen şirketler şöyledir: (i) Global Gas Trans Enerji San. ve Tic. AŞ, (ii) Petro Global Liman İşletmeciliği ve Depolama San. ve Tic. AŞ (Petro Global) ve (iii) MT Petrolcülük ve Enerji AŞ (MT Petrolcülük). Petro Global'in hâlihazırda faal bir ticari aktivitesi bulunmamaktadır. (.....).

- (13) Ortak girişim kurulan GLOBAL TERMİNAL, İskenderun, Hatay'da konumlanan Dört Yol Terminali'nde uluslararası transit petrol ticareti yapan şirketlere hizmet vermek üzere depolama², elleçleme, ihrakiye³, karışım⁴, liman hizmeti⁵ ve diğer terminal hizmetleri alanlarında faaliyet göstermektedir.
- (14) Bildirim formunda yer verilen bilgiler kapsamında, ortak girişim tarafı SOLAS'ın dahil olduğu ekonomik birim ve diğer ortak girişim tarafı TRANSPET'in faaliyet gösterdiği "ham petrol ve petrol ürünleri ticareti" pazarı ile ortak girişim kurulan GLOBAL TERMİNAL'in faaliyet gösterdiği "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazarı arasında Türkiye'de dikey bir ilişki bulunduğu değerlendirilmiştir. Burada "ham petrol ve petrol ürünleri ticareti" pazarı alt pazar iken GLOBAL TERMİNAL tarafından sağlanan depolama hizmeti, ticaret pazarı bakımından girdi olması nedeniyle "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazarı ise üst pazar olarak tanımlanmıştır. Ayrıca SOLAS'ın dahil olduğu ekonomik birim ve TRANSPET "ham petrol ve petrol ürünleri ticareti" pazarında faaliyet gösterdiği için SOLAS'ın dahil olduğu ekonomik birim dolayısıyla Paramount ve TRANSPET arasında Türkiye'de yatay bir örtüşme bulunmaktadır. Bu kapsamda işlem taraflarının etkilenen pazarlardaki pazar paylarına aşağıda yer verilmektedir:

² Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, Dört Yol Terminali, Doğu Akdeniz kıyısında İskenderun Körfezi'ndedir. Irak'a yakınlığı ve petrol faaliyeti için önemi gittikçe artan bir merkez olan Kerkük-Ceyhan (ITP) terminali ve Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) boru hattı terminalinin önemli bir parçası olması sebebiyle oldukça stratejik bir konumdadır.

³ Ülkenin karasuları ve/veya karasuları bitişiğinde deniz vasıtalarına veya hava meydanlarında yerli ve yabancı hava taşıtlarına vergili veya vergisiz sağlanan akaryakıtı ve madeni yağı. Kaynakça: <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=5719&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5> Erişim tarihi: 28.09.2022

⁴ Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, yeni Türk Gümrük İdaresi'nin izinlerine uygun olarak her türlü karışım faaliyetini gerçekleştirebilmektedir. Karıştırma operasyonu, elde edilecek ürünün transit edilmesi kaydıyla transit akaryakıtın depolandığı antrepolarda yapılır.

⁵ Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, liman iskelesi (jetty) ve depolama terminali bulunmaktadır. İskele rıhtım hizmetleri (jetty berth services), bakım, onarım ve personel değişimi amacıyla diğer gemilere barınma hizmeti, gemilere atık kabul hizmetleri vermektedir.

Tablo 1: Dikey Örtüşmenin Bulunduğu Petrol Depolama^{6,7} ve Petrol Ticareti⁸ Seviyesinde Tarafların Pazar Payları

Yıl	Etkilenen Pazar	Coğrafi Pazar	(Yatay/ Dikey)	Pazar Payı (%)		
				Paramount	TRANSPET	GLOBAL TERMINAL
2021	Petrol Depolama	Türkiye	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)
	Petrol Ticareti	Türkiye	Yatay	(.....)	(.....)	(.....)
2020	Petrol Depolama	Türkiye	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)
	Petrol Ticareti	Türkiye	Yatay	(.....)	(.....)	(.....)
2019	Petrol Depolama	Türkiye	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)
	Petrol Ticareti	Türkiye	Yatay	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (15) Yatay olmayan devralmaların rekabet üzerindeki olumsuz etkilerinin başında, devralma nedeniyle mevcut ve potansiyel rakiplerin tedarik kaynaklarına ya da pazarlara erişiminin güçleştirilmesi veya engellenmesi ve bu yolla söz konusu rakiplerin rekabet edebilme imkânı ve/veya güdüsünün azaltılması şeklinde ifade edilen pazar kapama etkisi olarak da kabul edilen tek taraflı etkiler yer almaktadır.
- (16) Girdi kısıtlaması, birleşik teşebbüsün birleşme sonrasında sağlayıcısı olduğu girdilerin alt pazardaki rakiplere arzını sınırlaması ve böylece rakiplerin birleşme öncesi durumdakine benzer fiyat ve koşullarda girdi temin etmelerini zorlaştırarak maliyetlerini artırmasını ifade etmektedir. Girdi kısıtlaması değerlendirilirken öncelikle birleşik teşebbüsün bu imkâna sahip olup olmadığı irdelenmektedir. Eğer üst pazarda pazar gücü söz konusu ise bu imkânın var olduğu söylenebilecektir. GLOBAL TERMINAL'ın "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazarındaki pazar payı son üç yılda % (.....) oranını dahi geçememiştir. Bu bakımından GLOBAL TERMINAL'ın "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazarında görece düşük bir pazar payına sahip olduğu dikkate alındığında "ham petrol ve petrol ürünleri ticareti" pazarı bakımından girdi kısıtlaması imkânına sahip olmadığı değerlendirilmektedir. Şayet birleşik teşebbüsün alt pazardaki rakiplerine girdi sağlamayı kesmesi durumunda dahi rakipler için tedarik kanallarının çoğu erişilebilir durumda kalmaya devam edecektir. Bu nedenle işleme izin verilmesi durumunda "ham petrol ve petrol ürünleri ticareti" pazarında girdi kısıtlama imkânının bulunmadığı değerlendirilmiştir.
- (17) Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazarına ilişkin ilgili coğrafi pazar "Türkiye" kabul edilerek pazar payları hesaplanmıştır. Geçmiş

⁶ Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, ilgili teşebbüsün m³ cinsinden petrol satış miktarının Türkiye'de petrol depolama pazarında faaliyet gösteren tüm teşebbüslerin m³ cinsinden toplam petrol satış miktarına oranlanması ile petrol depolama pazar payı hesaplandığı belirtilmiştir.

⁷ Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, Türkiye'deki lisanssız petrol depolama pazarının toplam büyüklüğüne ilişkin bilgi mevcut olmadığı için petrol depolama pazarına ilişkin olarak verilen pazar paylarının, lisanslı depolama kapasitelerini gösterdiği beyan edilmiştir. Aynı zamanda pazar paylarının EPDK kayıtları ("Yürürlükteki Lisanslar" başlıklı listede belirtildiği üzere lisanslı depolama kapasitesini göstermektedir.) göz önüne alınarak hesaplandığı belirtilmiştir. Ayrıca GLOBAL TERMINAL'ın EPDK lisanssız depolama kapasitesinin (.....) kübik metre olduğu ve işbu kapasitenin (.....) ile işletildiği bilgisi de verilmiştir.

⁸ Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, ilgili teşebbüsün Dolar cinsinden petrol satış değerinin Türkiye'de petrol ticareti pazarında faaliyet gösteren tüm teşebbüslerin Dolar cinsinden toplam petrol satış değerine oranlanması ile petrol ticareti pazar payı hesaplandığı belirtilmiştir.

Kurul kararlarında⁹ ilgili coğrafi pazarın, her depolama tesisinin bulunduğu coğrafi konum ve bu tesislerin sahip olduğu nakliye maliyetlerine göre belirlenebilecek ikmal yapabilme mesafesi dikkate alınarak belirlenmesinin daha doğru bir yöntem olduğu tespitine yer verilmektedir. GLOBAL TERMİNAL'in Hatay ili Dörtyol ilçesinde depolama tesisi bulunduğu bilgisi dikkate alınarak çevre illeri kapsayan bir coğrafi pazar belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle dosya kapsamında "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazarı için ilgili coğrafi pazar; "Hatay ve çevresi iller"¹⁰ olarak daha dar bir coğrafi pazar belirlenerek pazar payları hesaplanmıştır. Bu kapsamda GLOBAL TERMİNAL'in 2022 yılı m³ cinsinden toplam petrol depolama kapasitesi¹¹, ilgili coğrafi pazarda faaliyet gösteren tüm teşebbüslerin m³ cinsinden toplam petrol depolama kapasitesine oranlanmıştır¹². Bu hesaplama göre GLOBAL TERMİNAL'in 2022 yılı "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazar payının %(.....) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Depolama faaliyetleri kapsamında daha dar bir coğrafi pazar belirlenmesi yaklaşımdan hareketle; coğrafi pazar sadece "Hatay" ili belirlense dahi GLOBAL TERMİNAL'in 2022 yılı "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazar payının %(.....) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazar Türkiye veya daha dar bir kapsamda belirlense bile GLOBAL TERMİNAL'in "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazar payının ilgili pazarda etkin rekabetin azaltılmasına neden olacak düzeyden uzak olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- (18) Girdi kısıtlamasından sonra değerlendirilmesi gereken diğer etki de işleme izin verilmesi halinde üst pazardaki rakiplerin yeterli müşteri tabanına erişiminin kısıtlanması anlamına gelen müşteri kısıtlaması durumunun ortaya çıkıp çıkmayacağıdır. Müşteri kısıtlamasına ilişkin değerlendirmede, öncelikle birleşik teşebbüsün üst pazardaki rakiplerden yapacağı alımları azaltarak onların alt pazarlara erişimi açısından pazarı kapama imkânı olup olmadığı incelenmelidir. Bu bakımdan TRANSPET'in ve SOLAS'ın dahil olduğu ekonomik birim dolayısıyla Paramount'un "ham petrol ve petrol ürünleri ticareti" pazarındaki pazar paylarının toplamı son üç yılda en yüksek düzeyde olduğu 2020 yılında dahi yaklaşık %(.....) oranına sahiptir. Dolayısıyla TRANSPET'in ve Paramount'un "ham petrol ve petrol ürünleri ticareti" pazarındaki düşük payı ve GLOBAL TERMİNAL'in "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazarında sahip olduğu düşük pazar payı sebebiyle "petrol ve petrol ürünleri depolama" pazarındaki rakiplerin müşterilere erişiminin kısıtlanması mümkün görünmemektedir. Aynı zamanda TRANSPET ve Paramount arasındaki yatay örtüşme, "ham petrol ve petrol ürünleri ticareti" pazarındaki düşük pazar payları nedeniyle koordinasyon doğurucu etkilere de sebebiyet vermemektedir.
- (19) Yukarıda yer verilen inceleme ve değerlendirmeler neticesinde, gerek yatay gerekse dikey etkilenen pazarlar bakımından pazar paylarının ihmal edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun kapsamında başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucuna sebebiyet vermeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

⁹ Kurulun 16.10.2008 tarih ve 08-58/923-370 sayılı, 08.07.2010 tarih ve 10-49/931-329 sayılı, 22.08.2007 tarih ve 07-66/812-307 sayılı, 24.05.2017 tarih ve 17-17/249-103 sayılı, 25.7.2007 tarih ve 07-61/730-260 sayılı, 24.01.2008 tarih ve 08-08/83-25 sayılı, 24.01.2008 tarih ve 08-08/83-25 sayılı kararları.

¹⁰ (.....).

¹¹ Toplam kapasite, antrepo kapasitesi ve gümrüklü kapasitesinin toplanması ile elde edilir.

¹² Pazar payı hesaplamaları EPDK kayıtları ("Yürürlükteki Lisanslar" başlıklı listeden "Depolama Lisansı" seçilerek ulaşılmıştır.) göz önüne alınarak hesaplanmıştır.

Kaynakça:<https://lisans.epdk.gov.tr/epvysweb/faces/pages/lisans/petrolDepolama/petrolDepolamaOzetSorgula.xhtml> Erişim tarihi: 04.10.2022

H. SONUÇ

- (20) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.